

Opponensi vélemény

Székács Péter: A budapesti Közvágóhid és környezetének fejlesztési terve című diplomatervéről

A diplomaterv Budapest IX. kerület, Ferencváros területén a Közvágóhid és környezete fejlesztési tervének elkészítését tűzi ki célul. A témaválasztás igen szerencsés, a Közvágóhidak területe a budapesti átmeneti zóna alulhasznosított barnamezői és a Duna-menti zóna metszéspontjában fekvő városrész, amely összetett, megoldásra váró városi problémákat vet fel, városépítészeti értékeket és fejlesztési lehetőségeket egyaránt rejtő, átalakuló terület.

A diplomaterv a térség múltjával, jelenével és jövőbeli szerepével átfogóan foglalkozik, a tervezési terület adottságait, a területet érintő korábbi és hatályos terveket részletesen elemzi, vizsgálatai megfelelő mélységben és minőségben, érthetően tárják fel a városrészt alakító folyamatokat. A vizsgálatokra alapozott fejlesztési koncepciót két lépcsőben mutatja be: a tágabb térségre, a ferencvárosi átmeneti zóna területére, illetve a tervezési terület és közvetlen környezetére, a Közvágóhidat övező tömbökre alkot fejlesztési javaslatot.

A térségi szintű fejlesztési koncepcióban a területet a pesti városrész déli kapujaként jelöli meg. Konkrét célként, helyesen megfogalmazza a városi alközpont és intermodális csomópont fejlesztését. A térségi fejlesztési koncepcióban célként jelenik meg az intenzív Duna-kapcsolat megteremtése, a rendezett, vegyes területhasználat, az egységes városias karakter és köztérhálózat kialakítása, továbbá a történeti városrészek értékőrző rehabilitációja. A terület fő problémájaként a „megszakadó hálózatokat” tárja fel, a közlekedés, a lakóterületek, a hozzájuk csatlakozó intézmények és a zöld hálózatok terén. A tervezett alközpontozás a hálózatokból „hiányzó láncszemeket” igyekszik pótolni, mely szándékot a terven következetesen végig is vezet. A megfogalmazott jövőkép eléréséhez a koncepcióban eszközöket is rendel: a sugaras-gyűrűs városszerkezet fejlesztését, az agglomeráció irányában a közösségi közlekedés fejlesztését, a barnamezős területek fejlesztését vegyes funkcióval, illetve a Soroksári-út és a Duna-part fejlesztését, a Milleneumi városközpont környezetének fejlesztését, továbbá a Közvágóhid és környékének városi léptékű „zöld gyűrűbe” való bekapcsolódását fogalmazza meg.

A Közvágóhid és környezetének fejlesztési koncepciójában a városi alközpontból hiányzó funkciók fejlesztését és a meglévő ipari építészeti értékek értékőrző hasznosítását tartja kiemelendőnek. Jól felismeri a helyszínen jelenlévő és hiányzó fővárosi és helyi léptékű városközponti funkciókat, a bővítendő fővárosi léptékű funkciókat a Soroksári út mentén, míg a tervezett helyi léptékűeket a Mester utca mentén alakítja ki. A koncepciót négy kiemelt tengely - Soroksári út, Mester utca, Vágóhid utca,

Duna-part - és a fő fejlesztési területek mentén - Milleneumi Kulturális Központ befejezése, Közvágóhíd tömbje és az azt körülvevő tömbök – építi fel, a Közvágóhíd tömbjét vegyes funkcióval, posztindusztriális parkként rehabilitálja.

A szerkezeti és keretszabályozási javaslatban a koncepcióban megfogalmazott elveket, a funkcióbővítést és a zárt tömbök feltárását viszi tovább a terv, a Közvágóhíd tömbjének Vaskapu utca és a Nádasdy utca tengelyében, illetve a Vágóhíd utcával párhuzamosan a tömb szimmetriatengelyében való gyalogos átjárás biztosításával. Keretövezet módosítást a környező tömbökben az ipari, munkahelyi területeket felváltó lakófunkció igényel (70. és 64. sz. tömb).

A környezetalakítási terv a Közvágóhíd tömbjére, a Soroksári út, Vágóhíd utca, Mester utca, Máriássy utca által határolt területre készült. A tervezett beépítések, funkciók érzékeltetésére nemzetközi példákat, előképeket is felsorol. A terv négy zónára osztva írja le a tömb funkcióit és a kialakítandó posztindusztriális park működését. Az első zóna a tömb Soroksári út felőli szakasza, ahol a Közvágóhíd előterét képező, rehabilitált történelmi kert mellett a Vágó híd utcai tengelyhez kapcsolódva kap helyet a tervezett Csend kápolna, szakrális funkcióval is kiegészítve a városközpontot. A második zónában található a valamikori közvágóhíd fővárosi védelem alatt álló épületegyüttese. A tervezett domináns funkciók a kereskedelem és a kultúra, a régi épületekben piac, kiállítótér, helytörténelmi múzeum, információs pont, galéria, design piac, étterem és üzletsor létesül. Az épületek között szabadtéri színpad és kortárs eszközökkel formált városi szabadterek fokozzák a tervezett kulturális városközpont élményét. A harmadik zónában az iroda, és intézményi funkció mellett megjelenik a rekreáció is. A Nádasdy utca tengelyében reprezentatív sétány tárja fel a tömböt. A sétány északnyugati végében közösségi ház és kisebb városi tér létesül, a rekreáció jegyében sportpálya, játszótér keretezi a területet, míg a zóna déli oldalán nagy kiterjedésű pihenőpark létesül mesterséges vízfelülettel gazdagítva a parkot. A közvágóhíd valamikori, szimmetrikusan elhelyezkedő istálló épületeinek visszaköszönése a kávézóval és szabadtéri kiállítótérrel újrakomponált együttesben, dicsérendő városépítészeti gesztus. A negyedik zónában a sétány és a Mester utca közötti területen a lakó funkció dominál, a földszinten kereskedelmi, szolgáltató funkcióval. A Vágó híd utca és a sétány sarkán álló tömbben inkubátorház létesül, mely fiatal vállalkozók, start-up cégek számára teremt infrastrukturális háttérrel. A Közvágóhíd posztindusztriális park, városi alközpont a tervezett funkciókkal és a városi szövetbe illeszkedő beépítéssel, építészeti minőségével kiegészíti a Milleneumi városközpontot, és egyben összekapcsolja azt a környező városrészekkel.

A terv megvalósításához időbeli ütemezés is készült, ahol rövidtávon, középtávon és hosszútávon megvalósítható elemekre oszlik a tervezett program. A megvalósítandó elemek ütemezését és azok

fenntarthatóságát – helyesen - a környező városközponti és infrastrukturális fejlesztések megvalósításához köti, a tulajdonviszonyok vizsgálata azonban hiányzik a fejezetből.

A szabályozási koncepció törekszik megteremteni a környezetalakítási javaslatban megfogalmazott kereteket. Az intézményi keretövezetben a meglévő mellett négy új övezetet vezet be. Egyedi paraméterekkel szabályozott építési helyeket létesít a koncepció végrehajtásának érdekében. A Nádasdy utca tengelyében megteremti a sétány létesítésének feltételeit, azonban a Vaskapu utca vonalában a tömbön keresztül a gyalogos átjárás biztosítását – mely ugyanúgy a koncepció része - nem jelöli. Az övezethatárokat a szabályozási terv nem jelöli következetesen, ugyanígy a felszíni parkoló számát jelöli, ellenben a tervezett mélygarázs helyét és a felszín alatti parkolók számát nem tünteti fel egyik tervlapon sem. Az egyszerűsített szabályzat összeállítása szakszerű, megfelelő munka.

A diplomaterv összességében színvonalas, logikusan felépített és szép munka, a grafikai feldolgozás magas színvonalú. A terv erőssége a fejlesztési koncepció és program, majd annak egyenes továbbvitele a környezetalakítási és szabályozási tervekre. A munkát logikus felépítése, a bizonyított koncepcióalkotó készség és a minőségi környezetalakítási terv szellemében elfogadásra javaslom.

Szerdahelyi-Németh Klára